

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/434/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

159/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. október 18-án előterjesztett **panaszát** a 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv —a B. városi Rendőrkapitányság —vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a Testület formanyomtatványán, levélben terjesztette elő beadványát, amelyben a B. városi Rendőrkapitányság (továbbiakban: illetékes rendőrkapitányság) 2016. október 11-én éjjel, a városi Orvosi Ügyeleten foganatosított rendőri intézkedését kifogásolta.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2016. október 10-én, a késő esti órákban, kevéssel éjfél előtt egy hölgyismerőse társaságában, a hölgy autóját vezetve utaztak a 21. sz. főúton S. város felől P. város irányába, amikor M. községben egy útkereszteződésben a panaszost közúti ellenőrzés alá vonták.

Az intézkedés mindaddig rendben zajlott, míg fel nem szólították az alkoholszonda megfújására, amit a panaszos megtagadott. Kifogása szerint egy kereszteződés közepén kényszerítették megállásra (holott a KRESZ szerint a kereszteződés előtt és után, 5 méteren belül sem lenne szabad megállni), és a szonda alkalmazását semmilyen körülmény nem

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

indokolta. A szonda megfűjásának megtagadását azzal indokolta továbbá, hogy az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapelveinek értelmében az ártatlanságát senkinek sem kell bizonyítania, továbbá azon büntetőeljárás alapelvre való hivatkozással, hogy senki sem köteles önmagára, valamint közeli hozzátartozójára terhelő bizonyítékot szolgáltatni.

Ezt követően felszólították, hogy szálljon ki a gépjárműből, majd közölték, hogy amennyiben továbbra sem hajlandó a panaszos légzésmintát adni, úgy előállítják kényszervérvételre. A panaszos közölte, hogy továbbra is kitart a korábbi döntése mellett, valamint álláspontja szerint, mely a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 44.§-ának c) bekezdésén alapul, kényszervérvételre csak abban az esetben állíthatják elő, ha a vezetési képességeire hátrányosan ható szer befolyásának, vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény, vagy szabálysértés, illetve szabályszegés elkövetésének gyanúja merült volna fel. Tisztázták, hogy esetében az egyetlen gyanú az esetleges alkoholos, illetve kábítószeres befolyásoltságát illetően az a körülmény, hogy nem hajlandó megfűjni a szondát. Szerinte ez nem, az intézkedő rendőrök szerint viszont ez elegendő ok a kényszervérvételre.

Mindeközben a rendőrök a rádión helyszínre hívták a felettesüket, aki osztotta a beosztottai véleményét, majd elrendelte a gépjármű átvizsgálását, hátha abban bontott, szeszesített tartalmú üveget találnak. Nem találtak. Átvizsgálták a panaszos ruházatát is, magukhoz vették a telefonját és a személyi igazolványát, beültették a rendőrautóba és az illetékes rendőrkapitányság udvarára szállították, ahol legalább egy órán át várakoztak, miközben elvileg csak a vérvételhez szükséges tárolóedényekért mentek oda.

Visszatérve a ***-es út mentén történetekre, sérelmezi a panaszos, hogy az autóból történt kiszállása után, láthatósági mellény viselése nélkül, a halálútnak is nevezett, rendkívül forgalmas út szélén kellett várakoznia, miközben tőle 1,5-2 méterre száguldoztak el a gyakran teherautó méretű autók. Az autóból kiszállva a ruházata is kevésnek bizonyult a 10 fok körüli szabadlevegőn. Szerinte a gépkocsi átvizsgálására sem szabályszerűen került sor, mert közben sem a panaszos, sem utastársa nem tudott meggyőződni arról, hogyan végzik az autó belsejének átvizsgálását.

Az illetékes rendőrkapitányság udvarán ismételtén tájékoztatták a panaszost, hogy hamarosan az orvosi ügyeletre szállítják kényszervérvételre. Mivel annyira alapvető kérdésben nem jutottak konszenzusra az intézkedést fogantató rendőrökkel, a panaszosban felmerült, hogy talán a román állampolgárságából esetlegesen fakadó nyelvi nehézség lehet az oka az egyet nem értésnek, talán nem sikerült elég érthetően kifejeznie álláspontját.

Ezért, amikor a tájékoztatást követően megkérdezték tőle, megértette-e a tájékoztatást, tagadólag felelt, és kérte, hogy a továbbiakban biztosítsanak román-magyar tolmácsot részére. Ezt a rendőrök kezdetben megígérték, ám később ezen ígéretüket visszavonták, és a panaszost az orvosi ügyeletre szállították, holott ő egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy a tolmács megérkezéséig kizárólag a fogdán való elhelyezésében hajlandó együttműködni.

Mivel mind a személyi szabadságától való megfosztását, mind pedig a készülő kényszervérvételt jogellenesnek tartotta, az orvosi ügyeletre való megérkezést követően a passzív engedetlenség módszeréhez folyamodott, nem tett eleget a rendőrautóból való kiszállásra vonatkozó utasításnak. Az intézkedő rendőrök számíthattak erre, mert már nem csak a két járőr és felettesük, hanem további két rendőr is a helyszínen tartózkodott, és testi kényszert alkalmazva kiráncigálták a panaszost a rendőrautóból, majd a bejárat ajtajánál a földre dobták.

A becsöngetést követően az asszisztensnő engedte be őket, a panaszost a vizsgálóban egy székre helyezték. Az asszisztens felébresztette a doktornőt, aki szintén megjelent a vizsgálóban. A panaszos megkísérelte elmagyarázni álláspontját a kényszervérvétellel kapcsolatban, miszerint ő semmit nem követett el (a szonda megfűjásának megtagadását leszámítva), így nincs törvényes alapja a kényszervérvételnek.

Dr. T. E. doktor végső soron a rendőrökre bízta a döntést, hogy történjen-e kényszervérvétel, vagy sem. A jelenlévő rendőrök több alkalommal is konzultáltak, majd valaki „Mehet a dolog” nyilatkozattal jóváhagyta a kényszervérvételt, kísérletet tettek a vérvételre, amelynek a panaszos karjának testéhez szorításával ellenállt. Ezt követően a székről a földre rántották, hátrabilincseltek a kezét, négyen a földre szorították, de még így sem sikerült több tűszúrás követően sem vért venniük. Ekkor kis időre felhagytak a próbálkozással, majd ötödik személyként megérkezett a felettesük, aki különös brutalitással kapcsolódott be a testi kényszer további alkalmazásába.

Miután a panaszos kínjában sírva ordított, hogy el fog törni a keze, rájöttek, hogy lényegében éppen a bilincs nem engedi kifordítani a kezét, átmenetileg levették a bilincset. Ezt követően sikerült vért venniük tőle, mivel egyikük olyan erővel térdelt rajta, hogy legalább fél percig képtelen volt levegőt venni. A sikeres vérvételt követően ismételten visszahelyezték a bilincset (hátrabilincselte helyzetben), majd a vizsgáló hideg padlóján hagyták feküdni, mert a vizsgálóba tódult be a hideg a többször nyitva hagyott ajtón keresztül.

Az első sikeres vérvételt követően a panaszos állapota (ami a környezetében zajló események érzékelését illeti) rohamos romlásnak indult. Ettől kezdve már csak homályosan, csak egyes részletekre emlékszik. A hirtelen bekövetkezett változást a panaszos nem tudja mással magyarázni, mint hogy a vérvételt megelőző próbálkozások során nyugtató hatású szert adhattak be neki. Halvány emlékei vannak arról, hogy sor került a második vérvételre is, amelynek idejére ugyancsak eltávolították róla a bilincset, és a legkisebb kímélet nélkül, minden erejükkel a földre nyomták, a fejére térdeltek, a lófárokba kötött hosszú haját marokra fogva húzták hátra a fejét, természetellenes helyzetbe tekerték mindkét lábát és karját, mindezzel különösen erős fájdalmat okozva.

A panaszos leírja, hogy az első vérvétel során, valamint azt követően is az egyik rendőr telefonjával több ízben is, több percen át videofelvételt és több fényképfelvételt készített.

A második vérvételt követően a panaszos vélhetőleg elvesztette az eszméletét, teljesen megszűntek emlékei. A következő emlékképe az, hogy piros ruhás mentősök próbálják felhúzni a földről, majd kettejük a mentőautóhoz kíséri. Mindeközben (a mentőben is) szó szerint a panaszos taknya-nyála egybefolyt, a teste ellenőrizhetetlenül rángatózott, képtelen volt tartósan ülő helyzetben maradni. A legerőteljesebb emléke, amikor az egyik mentős egy pokróccal betakarta. Hosszú órák után ez volt az első emberi gesztus, ami érte.

A mentők (rendőri kísérettel) a S. városi Kórház Sürgősségi Osztályára szállították, ahol megvizsgálták, kérdéseket tettek fel neki, amelyekre igyekezett képességei szerint válaszolni, de mindehhez nagyon meg kellett erőltetnie magát, mert kábultnak, lassúnak, tehetetlennek érezte magát. Megint vért vettek tőle (melynek során a panaszos most már együttműködött), majd a rendőrök jelenlétében vizeletmintát is adott. Ezt követően betegágyhoz kísérték, infúziót kapott, emlékezete szerint három tasakkal.

Reggelre teljesen elmúlt az ismeretlen szer hatása, a panaszos jelezte, hogy munkahelyi elfoglaltsága miatt mielőbb szeretne távozni. Néhány vizsgálat eredményét még meg kellett várnia, végül délelőtt 11 óra körül hagyhatta el a kórházat.

A kórházban megjelent az ágyánál két egyenruhás személy, akik állításuk szerint az illetékes rendőrkapitányságról érkeztek, és megkérdezték a panaszost, hogy az éjszakai intézkedés során szerzett-e sérülést. Igennel válaszolt, majd arra kérdeztek rá, hogy hozzájárul-e ahhoz, hogy sérüléseiről fényképet készítsenek. A panaszos erre nemmel felelt, mert fel volt öltözve, be volt kötve az infúzió, minden testrésze fájt az előzmények miatt. Egyébként is orvosi látteleket akart készíttetni sérüléseiről. E célból még aznap este megjelent egy budapesti kórház Sürgősségi Osztályán, ahol ambuláns kezelőlapot vettek fel sérüléseiről, amellyel később a panaszos igényelte az orvosi látteleket.

A következő dokumentumokat csatolta a panaszos a beadványához.

a) 2016. október 11-én, B. városban Dr. T. E. orvos által kiállított ambuláns lap

A panasz szerint a rendőrség ittas vezetés gyanúja miatt hozta be a beteget, kétszer kényszervérvétel történt. A vérvétel megbilincselte állapotban, őt rendőr által történt. A vizsgálatokra és a szükséges kérdésekre nem válaszol, a vizsgálatot sem engedi elvégezni, folyékonyan és tökéletesen beszél magyarul. Az első vérvétel időpontja 2016. október 11., 1 óra 57 perc, második vérvétel időpontja 2 óra 31 perc.

A panaszos státuszának leírása szerint a hónaljárok vonalában a felkar külső oldalától induló, 1 cm széles, keskenyedő 10 cm hosszú bőrpír található, felületes hámsérüléssel. A bal alkaron a középső harmadban két darab párhuzamos 3, 3 mm széles és 4 cm hosszú felületes hámsérülés. Jobb könyök felett 2x1 cm-es livíd terület. A hát jobb oldalán a XII-es bordától felfelé tenyérnyi területen 5 db felületes hámsérülés. Mindkét könyökhajlatban a vérvételek helye látszik. Alsó végtagokon külsérelmi nyom nem található, azonban apróbb izomrángásokat mutat. Jelen állapotában a drog használata nem zárható ki, a pupillák tágak, földön fekszik és a kérdésekre nem válaszol. A szív működés ritmusos, abd puha, betapintható, kóros nincs.

A diagnózisban vérvétel, drogok és pszichoaktív anyagok, valamint alkohol okozta akut intoxikáció szerepel. A beteg az S. városi SBO-ra küldve, OMSZ szállítja, rendőri kísérettel.

b) 2016. október 11-én a S. városi kórház zárójelentése.

A jelentést Dr. G. Sz. és Dr. L. K. állította ki, a felvétel ideje 4 óra 5 perc, távozás időpontja 11 óra 1 perc.

Az előzményt tekintve az orvosi irat az előző ambuláns lapot foglalja össze. Jelenleg a beteg rosszul érzi magát, zsibbad a karja, gyenge, bal oldalt a nyaka fáj, hasi panaszt nem jelez, eszméletvesztés bizonytalan, hányinger és hasmenés nem volt. Alkohol és drog fogyasztását negálja többször is. Személyes adatait a nála talált román igazolványnak megfelelően, pontosan közli.

A státusz szerint a panaszos éber, beszéde meglassult, elkent; a pupilla kerek, egyenlő és centrális, fényre reagálnak. Célkísérleteket végrehajtja, lehelete aromás. Sérülései az orvosi beutalónak megfelelőek, egyéb sérülést nem találtak.

A vélemény kérdőjelesen említi a drogos-alkoholos hatást, fejfájást és zavart tudatállapotot.

Vizeletvétele 3 óra 55 perckor, ezt követően alszik. Multi drog teszt negatív, véralkohol szint x (nem olvasható).

7 óra 25 perckor a panaszos éber, orientált, az éjszakát panaszmentesen töltötte, a történetekre emlékszik, de részleteiben nyilatkozni nem akar, továbbra is tagadja a drog és alkohol fogyasztást. Vezető panaszként nyaka bal oldalának fájdalmát említi, végtagjai zsibbadnak, idegennek érzi őket. Koponya CT negatív. A rendőrség telefonos tájékoztatása szerint az otthonába távozhat, elbocsátásakor panasza nincs, tudata tiszta, állapota stabil.

c) 2016. október 11-én a *** Baleseti Központban Dr. Sz. A. által kiállított ambuláns kezelőlap a látélet megigényléséről

A státusz leírása rögzíti, hogy a beteg elmondása szerint ma hajnalban rendőri intézkedés során bántalmazták, az egészségügyi ellátás közben csuklóját injekciós tűvel megsúrták. a bal vállon nyomásérzékenység, mozgásra fájdalmat jelez. Csuklótájon vérálfutás, mérsékelt duzzanatok találhatóak. Csontsérülésre utaló tünet nincs, könyökhajlatban többszörös, tűszúrásnak megfelelő, pontszerű szúrások láthatóak, körülöttük vérálfutás.

A diagnózis szerint csuklóján és bal vállán zúzódás található, a javaslat szerint kímélet, jegelés, reumás pólya viselése, szükség szerinti fájdalomcsillapítás ajánlott.

d) A panaszos mellékelt két színes, 2016. október 18-án készült fényképfelvételt a bal és jobb karjáról, amin (lila és sárga színű) vérálfutás látható

2) A Testület 2016. október 25-én kelt tájékoztató és hiánypótlási felszólítást tartalmazó levelére –amelyet az ügyintéző a panaszos elektronikus e-mailcímére is eljuttatott- válaszolva a panaszos 2016. november 16-án az alábbi panasz-kiegészítést tette.

A sérüléseiről a látélet készült, azonban még nem tudott érte elmenni, ezt a későbbiekben pótolni fogja. Az intézkedéssel kapcsolatos pontosító kérdésekre a következőket nyilatkozta: a panaszos az intézkedés kezdetén nem jelezte a rendőröknek, hogy az intézkedés helyszínének megválasztásával problémája lenne, hogy nem érezné testi épségét biztonságban láthatósági mellény nélkül, illetve nem jelezte nekik, hogy fázik. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy csak a beadványban leírt kommunikáció zajlott, eleve feszültséggel teli és ellenséges volt a légkör, úgy érezte, hogy „nyavalygásával” további inzultusnak tenné ki magát.

Az út menti intézkedés hosszával kapcsolatban előadta, hogy az körülbelül 1-1,5 órát tarthatott.

A kérdésre, hogy sérelmezi-e telefonja elvételét, igennel felelt a panaszos.

A kényszerítő eszközzel kapcsolatos kérdésre a panaszos azt nyilatkozta, hogy a rendőrök nem figyelmeztették, hogy amennyiben passzív ellenszegülését fenntartja, kényszerítő eszközt fognak vele szemben alkalmazni. Csak felszólították, hogy szálljon ki, de mivel ennek nem tett leget, ki is rántották és cipelték, számítottak a panaszos magatartására, mivel erősítés is érkezett.

Arra kérdésre, hogy a kórházban kérték-e az orvosok a rendőröktől, hogy bent tartózkodjanak a vér-és vizeletvizsgálat időtartama alatt, a panaszos azt felelte, hogy nem hangzott el ilyen kérés az egészségügyi dolgozóktól, de az első pillanattól kezdve nyilvánvaló volt, hogy kényszervérvétel lesz, ami nyilvánvalóan igényelte a rendőrök jelenlétét.

3) A panaszos 2016. november 30-án kelt elektronikus levelében csatolta a ***Baleseti Központ intézkedésnapján megigényelt és 2016. október 18-án kiállított orvosi látletet és véleményét. A leletet Dr. Cs. F. állította ki.

Az orvosi dokumentum utal az intézkedés napján felvett ambulánslap sorszáma.

A diagnózis a bal váll és mindkét csukló zúzódását, nyolc napon belüli gyógyulást állapít meg. Idegrendszeri és alkoholos állapotra vonatkozóan nincs adat.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az intézkedés napján kelt, L. K. c.r.tzls és T. B. r. őrmester által aláírt jelentés (továbbiakban: elsődleges jelentés) az alábbiakat rögzítette.

A jelentést író c. r. tzls. 2016. október 10-én 18 órától 12 órás gépkocsizó járőr szolgálatot látott el T. B. r. őrmesterrel. 23 óra 36 perckor a M. község *. sz. főút és V. út kereszteződésében ellenőrzés alá vonták a S. város irányából P. város irányába közlekedő *** forgalmi rendszámú személygépkocsit, annak vezetőjét (a panaszost) és utasát (Gy. B.). A panaszostól ellenőrzésre elkérték a személyes iratait, a gépkocsi forgalmi engedélyét. Mivel kiderült, hogy román állampolgár, elkérték a személyi igazolványát is, hogy ellenőrizték a magyarországi jogszerű tartózkodását, amire ő azt válaszolta, hogy azt nem köteles átadni, mivel uniós állampolgár. Másodszori felszólításra átadta a személyi igazolványát, továbbá közölte, hogy lakcímkártyával nem rendelkezik, magyarországi bejelentett lakcímre nincs. A személy és jármű priolását követően T. B. r. őrmester végezte el.

Ezt követően megkérdezték a panaszost, hogy a jármű vezetéskor megelőzően, vagy a közben fogyasztott szeszest, erre ő nemmel válaszolt, valamint arra a kérdésre is, hogy hajlandó-e kifűjni az alkoholszondát. Közölte, hogy nem követett el sem szabálysértést, sem bűncselekményt, nincs joguk vele szemben szondát fűjatni, különben is, minek állították meg, nem követett el semmit. Ekkor közölték vele, hogy nekik kötelességük minden ellenőrzés alá vont járművezetővel szemben alkoholszondát alkalmazni. A panaszos elismételte álláspontját, ezért közölték vele, ha nem hajlandó az eljárásnak alávetni magát, akkor elő kell állítani vérvételt, vizelet mintavételt céljából. Ezt ő megértette, de továbbra sem volt hajlandó kifűjni a szondát.

23 óra 40 perckor a helyszínre érkezett K. I. r. tzls. szolgálatirányító parancsnok, akinek jelentették a történetet. K. I. r. tzls. is felszólította a panaszost, hogy tegyen eleget az alkoholszondás ellenőrzésnek, de ő erre továbbra sem volt hajlandó. Az intézkedő rendőrök a szolgálatirányító parancsnok utasítására a panaszos és az utas jelenlétében - átvizsgálták az utas tulajdonában álló személygépkocsit, abban szeszest, szeszestalos üveget,

bűncselekmény elkövetésére alkalmas tárgyakat nem találtak. Közölték a panaszossal, hogy mintavétel céljából előállítják, amit megértett. A panaszos ruházat átvizsgálását T. B. r. őrmester hajtotta végre, annak során elvettek tőle egy másik slusszkulcsot (nem az általa vezetett autót), valamint a törött állapotú mobiltelefonját.

Felhívták figyelmét, hogy amennyiben a szökéstől, továbbá ellenszegüléstől lehet tartani, vele szemben bilincs kényszerítő eszközt fognak alkalmazni, amit a panaszos tudomásul vett, közölte, hogy az intézkedés során együttműködő lesz. 00 óra 20 perckor felszólították, hogy üljön be a szolgálati gépkocsi jobb hátsó ülésére, amelynek eleget tett.

00 óra 24 perckor a történeteket jelentették a megyei Tevékenység- Irányítási Központnak (továbbiakban: TIK), majd az illetékes rendőrkapitányságra mentek vér- és vizeletvételi egységdobozért. A rendőrkapitányság udvarán megkérdezték a panaszost, hogy tud-e majd vizelet mintát produkálni, mire ő az felelte, hogy nem teljesen érti, hogy mi történik vele, nem érti, hogy mit mondanak neki (addig normálisan kommunikáltak vele, mindent megértett, kérdésekre válaszolt, magyarul folyékonyan beszélt), kötelességük anyanyelvén tájékoztatni és tolmácsot kért. Ezeket elmondták a szolgálatirányítónak, aki A. T. r. ftzls-sal egyeztetve közölte, a mintavétel elvégzéséhez nincs szükség tolmácsra.

01 óra 7 perckor érkeztek meg B. városba, az orvosi ügyeletre, ahol már ott volt K. K. r. tzls. és N. P. r. zls. A panaszost többször felszólították, hogy szálljon ki a szolgálati gépkocsiból, aminek nem tett eleget, nem válaszolt semmit, passzív ellenállást tanúsított. Mivel a többszöri felszólításnak sem tett eleget, ezért közölték vele, hogy testi kényszert alkalmaznak vele szemben, amire nem reagált. K. K. r. tzls. megfogta a jobb alkarját és hónalja alá nyúlt, N. P. r. zls. a bal alkarját és hóna alá nyúlt, kiemelték a szolgálati gépkocsiból. A panaszos továbbra is elhagyta magát, ezért T. B. r. őrmester megfogta a két bokáját és így vitték az orvosi ügyeletre, ahol az asszisztens (K. J.né) fogadta őket.

A panaszost leültették egy székre, aki így is elhagyta magát. Az adatai rögzítése után elmondták az előzményeket Dr. T. E. ügyeletes orvosnak, aki közölte a panaszossal, hogy vért fog venni tőle. Indulatos választ kapott, miszerint nincs joga tőle vért venni, nem veti alá magát semmilyen vizsgálatnak, ha ezt mégis megteszi, jelenti őt.

A panaszost tájékoztatták, hogy a vérvétel szükséges, ha nem veti magát alá, akkor az kikényszeríthető, mire ő azt válaszolta, hogy akkor az intézkedésnek ellenáll, és megfeszítette magát a széken és a további felszólításnak nem tett eleget. Ekkor K. K. r. tzls. a törvény nevében szavak előre bocsátásával közölte, hogy vele szemben testi kényszert és bilincset fog alkalmazni. Megfogta a panaszos bal karját, T. B. r. őrmester a jobb karját, majd mivel továbbra is ellenállt az intézkedésnek, hassal a földre fektették. A földön fekvé továbbra is ellenállt, a jelentést író lefogta a bal combjánál, és annak érdekében, hogy a bilincseléshez stabil pózba hozzák, N. P. r. zls. lefogta a jobb lábát.

01 óra 34 perckor a panaszos kezét hátra helyzetben megbilincseltek oly módon, hogy bal karját T. B. r. őrmester, jobb karját K. K. r. tzls. testi kényszer útján hátra csavarta és T. B. r. őrmester megbilincselte. Mivel a panaszos továbbra is hevesen ellenállt, az asszisztens nem fért hozzá a vénájához. 01 óra 55 perckor a rendelőbe érkezett K. I. r. tzls, aki utasította T. B. r. őrmestert, hogy vegye le a bilincset a sikeres vérvétel érdekében. Ez meg is történt 1 óra 56 perckor, azonban a panaszos továbbra is ellenállást tanúsított, ezért K. I. r. tzls. a panaszos bal kezét, K. K. r. tzls. pedig a jobb kezét hátrafeszítette és így az asszisztens 1 óra 57 perckor a panaszos bal kezéből sikeresen levette a vért.

Mivel a panaszos ellenállása nem változott, K. I. r. tzls utasítására T. B. r. őrmester a panaszost ismét megbilincseltek, majd azt 2 óra 30 perckor levették azt a második vérvételhez. A panaszostól az asszisztens az orvos jelenlétében 2 óra 34 perckor levette a vért. Ekkor a panaszossal szemben a személyes szabadság korlátozása megszűnt.

Ezt követően a jelentést író megkérdezte Dr. T. E.-t, szerinte a panaszos alkoholos befolyásoltság alatt áll-e, aki azt felelte, szerinte nem, nem, nem. Mivel a panaszos testén a testi kényszer fogatosítása során hámsérülések keletkeztek, ezért Dr. T. E. ezt az ambuláns lapon rögzítette.

A panaszos a bilincs levételét követően ismét elhagyta magát, kérdésekre nem válaszolt, nem volt hajlandó aláírni a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolást, nem nyilatkozott, hogy él-e panasszal. Dr. T. E. a sérüléseinek vizsgálatát követően közölte, hogy nem tudja egyértelműen kizárni azt sem, hogy nevezett személy fogyasztott-e valamiféle pszichoaktív anyagot, vagy kábítószer a rendőri intézkedést megelőzően.

Az orvos további vizsgálatok elvégzése miatt rendőri kíséret mellett indokoltnak tartotta a panaszos kórházba szállítását, ezért mentőt kért. A mentő 3 óra 10 perckor megérkezett, és K. K. r. tzls. kíséretével a **** Kórházba szállította a panaszost, ahol megvizsgálták, erről külön jelentés készült. A kórházi ügyeletes orvos a panaszos viselkedése miatt nem tudta egyértelműen kizárni azt, hogy fogyaszthatott-e kábítószer vagy más pszichoaktív anyagot, ezért felvették a Sürgősségi Osztályra.

A jelentést író 3 óra 45 perckor a panaszostól elvett tárgyakat átadta utasának, Gy. B.-nek, és jelentette a történeteket a megyei TIK tevékenység irányítójának.

2) L. K. c. r. tzls. és T. B. r. őrmester előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz végrehajtásáról is jelentést készített az intézkedés napján.

A jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján – mint személyes szabadságában korlátozott személyt- átvizsgálták, és mintavétel elvégzése érdekében előállították az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján. A személyes szabadság korlátozásának helye M. község, V. út *. sz. alatti hely.

Az intézkedés során az Rtv. 47.§-a alapján testi kényszert, illetőleg ellenszegülés megtörése érdekében bilincset alkalmaztak az Rtv. 48.§ d) pontja alapján. A kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztetés történt, bilincset 1 óra 34 és 1 óra 56 perc, valamint 1 óra 58 perc és 2 óra 30 perc között alkalmaztak a kezek hátra bilincselésével. A rendőrsi intézkedés során sérülés keletkezett, az intézkedés alá vont ellátásáról gondoskodtak.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírása az 1) pontban ismertetett jelentés kivonata, így annak ismertetésétől a Testület eltekint.

J. R. r. őrnagy által aláírt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a fenti intézkedések jogszerűek, szakszerűek voltak, a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

A jelentés végén található panaszosi nyilatkozatokat mivel a panaszos nem volt hajlandó aláírni, a vérvételt végző orvosi asszisztens (K. J.) – mint hatósági tanú - írta alá.

3)A rendőrségi előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos 2016. október 10-én 23 óra 36 perc és 2016. október 11-én 2 óra 34 perc között rendőri intézkedés alatt állt, a bátonyterenyei orvosi ügyeleten tartózkodott.

A panasz elnevezésű rublikában kézírással az a megjegyzés szerepel, hogy „nem nyilatkozik, nem kommunikál, aláírást megtagadta. Az aláírás megtagadását, mint hatósági tanú az asszisztens igazolta aláírásával.

4) J. G. r. őrnagy, a Rendészeti Osztály vezetője a kényszerítő eszköz használatának kivizsgálásáról 2016. október 11-én külön jelentést készített.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolg. Szab.) 38.§ (4) és (5) bekezdésben megfogalmazott vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a bilincs és a testi kényszer alkalmazásának törvényes feltételei fennálltak, L. K. r. tzls. és T. B. r. őrm. járőrök a testi kényszer és a bilincset saját elhatározásból az előállítás végrehajtása során, az ellenszegülés megtörése érdekében jog- és szakszerűen alkalmazták.

A kényszerítő eszközök alkalmazására azért volt szükség, mert a panaszos megtagadta az alkoholszonda kifűzését, majd ezt követően sem volt hajlandó az együttműködésre. Az ellenszegülés megtörése érdekében, valamint a vér-és vizeletvizsgálat kikényszerítése érdekében testi kényszer, majd bilincset alkalmaztak.

A bilincs alkalmazása az arányosság követelményének megfelelt, sérülést nem okozott. Tanú meghallgatására nem került sor.

5) Az intézkedés napján külön számon jelentést készített L. K. c. r. tzls., T. B. r. őrmester, K. K. r. tzls. és N. P. r. zls., amely nem tartalmaz új adatot, ezért a Testület eltekint a jelentés megismétlésétől.

6) 2016. október 11-én az előállítás végrehajtásáról K. K. r. tzls. és N. P. r. zls. is jelentést készített.

A személyes szabadság korlátozásának helye: B. város, M. utca *. száma alatti orvosi ügyelet, időpontja 2016. október 11., 3 óra 15 perc. A fenti napon és időben az orvosi ügyeleten kényszerintézkedés keretén belül intézkedtek a jelentést írók a panaszossal szemben.

Az intézkedés során a panaszos által produkált tünetek és viselkedés alapján az ügyeletes orvos úgy nyilatkozott, hogy nem lehet kizárni a kábítószer-fogyasztás tényét, ezért további vizsgálatok céljából *-i kórház SBO-ra utalta, az OMSZ szállításával, de rendőri kísérettel. A rendőri közreműködést igénylő lapot a jelentéshez mellékeltek. A beszállítás során K. K. r. tzls. a panaszossal együtt tartózkodott a mentő utasterében.

A kórház SBO-n az ügyeletes orvos (Dr. G. Sz.) megvizsgálta nevezettet és sem kizárni, sem megerősíteni nem tudta a kábítószer fogyasztásának tényét, elmondása alapján a panaszos állapotát okozhatja az esetleg a szervezetében jelen lévő kábítószer vagy egyéb pszichotróp anyag, vagy esetleges alkoholos befolyásoltság is, de az is lehet, hogy csak mentálisan zavart. A panaszos továbbra is tagadta az alkohol-és drogfogyasztást is, ezután az osztályra felvételre került.

A jelentést író jelentett K. I. r.tzls. szolgálatirányító parancsnoknak, aki a Bünygyi Osztály vezetőjével való konzultációt követően utasította, hogy a panaszzostól vizelet minta vételéről intézkedjenek, kábítoszertől való befolyásoltság megállapítása érdekében.

A vizelet mintavétel megtörtént, a 3 óra 55 perckor levett vizeletet az ügyeletes orvos helyezte a mintavételi dobozba. A panaszzos a mintavételi jegyzőkönyv aláírását is megtagadta, illetve az abban szereplő kérdésekre sem volt hajlandó válaszolni.

A szolgálatirányító parancsnok utasítására K. K. r. tzls. megkérte a kórház dolgozóit, hogy amennyiben a panaszzost elbocsátják, akkor azt megelőzően, vagy ha vele kapcsolatban bármilyen releváns információ merülne fel, akkor telefonon, soron kívül értesítsék az illetékes kapitányságvezetőt (a szükséges telefonszámot az ügyeletes ápolónak megadták).

Új információ a jelentésben, hogy a kórházban megjelent a panaszzos élettársa is, aki meghagyta a telefonszámát és szintén értesítést kért az ott dolgozóktól.

Az előállítás 2016. október 11-én 4 óra 30 perckor megszűnt, ezt követően a panaszzost kórházi ellátásba vették. A jelentést író K. K. r. tzls. a kórházból 5 óra 18 perckor távozott.

A jelentés végén található, J. R. r. őrnagy által aláírt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az előállítás jogszerű, szakszerű és arányos volt.

7) Az OMSZ mentőápolója (H. P.) által kitöltött rendőri közreműködést igénylő lap szerint a panaszzos kórházba szállítása indokolt. A kitöltő személy kéri az illetékes rendőrkapitányságot, hogy a beteg agresszív magatartása miatt a betegszállításhoz biztosítsanak karhatalmat.

8) A rendőri szerv megküldte az intézkedés napján N. G. r. alezredes nyomozás elrendeléséről készült feljegyzését.

Az irat szerint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 178.§ (1) bekezdésbe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő természetssel, előállítással, megszerzéssel, az ország területére behozatallal, kivitellel, átszállítással csekély mennyiségre elkövetett kábítoszert birtoklásának vétségének megalapozott gyanúja miatt a Be. 170.§ (1) bekezdése alapján – figyelemmel a (2) bekezdés rendelkezéseire elrendelik a nyomozást.

A nyomozást elrendelésének indoka, hogy a panaszzos a rendőri intézkedés során megtagadta az alkoholszonda kifűjását, ezért őt a járőr a bátonyterenyi orvosi ügyeletre kettős vérmintavételre előállította. A mintavétel ideje alatt és az követően a panaszzos önkívületi állapotba került, amely miatt őt az ügyeletes orvos mentővel és rendőri kísérettel a S. városi Kórház Sürgősségi Osztályára szállította. Az ügyeletes véleménye szerint nevezett állapota az esetleg a szervezetében jelenlévő kábítoszert, vagy egyéb pszichotróp anyag fogyasztása miatt is kialakulhatott.

9) A kórházban 2016. október 11-én kiállított mintavételi jegyzőkönyv a következőket rögzítette.

A mintavételre kábítoszert fogyasztás gyanúja miatt volt szükség. A jegyzőkönyv nyilatkozati részét a panaszzos nem írta alá, a kérdésekre nem válaszolt, az aláírást is megtagadta. A

vizeletvétel időpontja 3 óra 55 perc. Klinikai tünetek mintavételkor: leheletén enyhe alkoholszag érezhető, pupillái fényre jól reagálnak, beszéde dűnnyögő, személyi adatait tudja közölni, emlékezés részben megtartott, térben és időben tájékozott, magatartása tompult. A klinikai tünetek alapján a vizsgáló orvos a szeszes ital fogyasztásából származó alkoholon kívüli egyéb szertől befolyásoltnak tartja a beteget.

10) A Bűnügyi Osztály vezetője 2016. október 11-én házkutatás, lefoglalás elrendeléséről rendelkezett.

A Be. 149.§ (1) bekezdés értelmében a házkutatást a panaszos István hatóság előtt ismert tartózkodási helyein kell végrehajtani. Az indoklás megegyezik a korábbiakkal, miszerint a panaszos állapota az esetleg a szervezetében jelen lévő kábítószer vagy egyéb pszichotróp anyag fogyasztása miatt is kialakulhatott. Ezért megalapozottan feltehető, hogy nevezett magyarországi tartózkodási helyein kábítószer, vagy egyéb pszichotróp anyagot tart, ezért a házkutatásról, lefoglalásról a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

11) A rendőri szerv megküldte a sikertelen házkutatásról szóló, 2016. október 11-én kelt, O. T. r. őrnagy és Sz. I. c. r. zls. jelentését.

A B2. városi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának beosztottja K. I. r. főrm., aki a panaszos lakcímén, H. községben lát el körzeti megbízotti beosztást, elmondta, hogy a panaszos korábban más ügyben elrendelt házi őrizetét a ** út *. sz. alatt töltötte, azonban az ingatlan jelenleg nem lakott. Továbbá, hogy amennyiben a panaszos a térségben tartózkodik, akkor a *** szokott tartózkodni.

A hatóság előtt ismert tartózkodási helyeken 2016. október 11-én 11 óra 25 perckor megkísérelt házkutatást végrehajtani, melynél jelen volt a fentiekben említett K. L. r. főrm. is.

Az ingatlan kapuja azonban láncsal és lakattal volt bezárva, az ingatlanból többszöri jelzésre sem jött ki senki, az szemmel láthatóan lakatlan volt. Ezt követően 11 óra 40 perckor megkíséreltek házkutatást tartani a *** alatt, a tanya területére sikerült bemenniük, azonban a területén lévő egyetlen, ún. magtár épületében nem tartózkodott senki, onnan többszöri jelzésre sem jött ki senki.

Fentiek miatt a házkutatást nem tudták végrehajtani

12) Az Országos Toxikológiai Intézetnek a munkatársa, Dr. S. G. 2016. október 26-án kelt igazságügyi toxikológiai szakértői véleménye rögzíti, hogy a panaszos vizelet mintájának toxikológiai vizsgálata során negatív eredményt kaptak, vagyis részéről kábítószernek, illetve pszichotróp anyagnak minősülő vegyületek megelőző fogyasztása nem bizonyítható.

13) A Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet munkatársa, B. E. igazságügyi vegyészszakértő 2016. november 7-én kelt vegyészszakértői véleménye rögzíti, hogy mindkét beküldött vérminta 0,01 g/l (ezrelék) etilalkohol koncentrációt mutatott.

14) Az illetékes rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2016. december 7-én kelt jelentésében a nyomozás megszüntetésére tett javaslatot. A nyomozás során beszerzett adatok alapján az állapítható meg, hogy a panaszos szervezetében kábítószer, pszichotróp anyag, vagy új pszichoaktív anyag nem volt kimutatható, ezért cselekményével nem valósította meg a kábítószer birtoklás vétségét, sem más bűncselekményt.

Fentiekre tekintettel a Btk. 178. § (1) bekezdésbe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő természetével előállítással, megszerzéssel, az ország területére behozatallal, kivittel, átszállítással csekély mennyiségre elkövetett kábítószer birtoklás vétségének gyanúja miatt indított nyomozást a Be.190.§ (1) bekezdés a) pontja alapján, - figyelemmel a 190.§ (2) bekezdés első mondatára – mivel a cselekmény nem bűncselekmény– megszüntetették.

15) Az intézkedést megkezdő L. K. c. r. tzls. a Testület kérdéseinek megválaszolása érdekében 2016. december 27-én kiegészítette az intézkedés napján kelt jelentését. A Testület csak az új, vagy a panaszbeadvány szempontjából releváns információkat ismerteti.

A panaszossal intézkedés alá vonásakor közölték, hogy közlekedésrendészeti intézkedés keretein belül vonták intézkedés alá, valamint tájékoztatták arról is, hogy az ország területére fokozott ellenőrzés van elrendelve, amivel kapcsolatban a panaszos kijelentette, hogy tudomása van róla. A panaszos közölte, hogy ő nem követett el semmit, nem kell őt zaklatni, az ellenőrzés alatt arrogánsan viselkedett.

Az intézkedés tartamára valóban elvették a panaszos mobiltelefonját.

A kereszteződésben az intézkedés 44 percig tartott, ezen időtartam alatt igazoltatták a feleket, megállapították személyazonosságukat, a körözési rendszerben ellenőrizték őket, az okmányok eredetiségét megvizsgálták, ellenőrizték a járművet a körözési rendszerben, átvizsgálták a járművet és ruházat átvizsgálást hajtottak végre, valamint részletesen tájékoztatták a panaszost mindenről.

A panaszos ruházatára nem emlékezett a jelentést író, de az biztos, hogy nem jelezte felé, hogy fázna, vagy a gépjárműből ruhát szeretne kivenni, és azt sem, hogy a testi épségét veszélyben érezné. A helyszíni intézkedés biztonságos, jól kivilágított helyen hajtották végre, a főútvonal szélétől 3-4 méterre, ahol ezen időpontban egyáltalán nem volt forgalom.

Az intézkedés megkezdése és az orvosi ügyeletre érkezés között 1 óra 30 perc telt el.

A testi kényszer alkalmazása során a panaszos jelezte, hogy az fájdalommal jár, ekkor kisebb erővel hajtották végre a feszítést. A vérvétel követően a panaszos a földön fekve maradt, mert továbbra is rugdosott, támadásától lehetett tartani, ezért így lehetett csak biztonságosan végrehajtani az intézkedést.

16) K. K. r. tzls. 2016. december 27-én az alábbi kiegészítő-jelentést tette.

A szolgálata teljesítése alatt a szolgálatirányító parancsnok utasítására az orvosi ügyeletre ment, mert a panaszos által tanúsított magatartás miatt rendőri erősítésre volt szükség.

A jelentést író emlékezete szerint a panaszos farmernadrágot, felül pólót, pulóvert és katonai zöld színű polár kabátot viselt. Jelenlétében nem jelezte, hogy fázna.

Az előállításának jogalapja a légalkoholminta megtagadása és az ittas járművezetés gyanúja volt.

Azt, hogy nyelvi problémái lennének, nem jelezte, csak annyit mondott, hogy tolmácsot akar. Részéről nem kapott ígéretet, illetve a panaszos folyékonyan beszélt a magyar nyelvet, ezt

többször is bebizonyította, főleg amikor vélt jogait sorolta fel, meg amikor fenyegetőzött, hogy mindenkit feljelent.

A panaszos jelezte, hogy fáj neki a karjának a feszítése, ekkor lazítottak rajta, de ebben a pillanatban megint elkezdett rángatózni.

A panaszosról és az intézkedésről senki nem készített videó felvételt.

A kórházba kísérést a jelentést író hajtotta végre társával, N. P.r. zls-sel és bent tartózkodtak a vizelet mintavételkor, mivel a panaszost az állapota miatt nem lehetett magára hagyni.

17) Az intézkedés napján szolgálatirányítói parancsnoki feladatokat ellátó K. I. r. tzls. 2016. december 27-én az alábbi tartalommal tett kiegészítő-jelentést.

A helyszínre az intézkedés megkezdését követően 30 perccel érkezhettek a helyszínre, ahol arról tájékoztatták a kollégái, hogy a panaszos nem hajlandó megfűjni az elektromos, kalibrált és hitelesített alkoholszondát, pedig tájékoztatták ennek következményeiről. A szolgálatirányító parancsnok is tájékoztatta a fokozott ellenőrzésről, valamint megkérdezte, hogy fogyasztott-e alkoholt. A panaszos azt mondta, hogy nem fogyasztott, de a szondát nem hajlandó megfűjni. Ekkor elmondta neki, hogy ez esetben kikényszeríthető a mintavétel, mivel ez alapján felmerül a gyanú, hogy alkohol és/vagy bódító anyag hatása alatt vezetett, és ha nem veti alá magát a jogszerű intézkedésnek, akkor előállítják mintavételre, valamint arról is, hogy ha ellenáll, akkor a szükséges mértékig kényszerítő eszközt alkalmaznak vele szemben.

A panaszos teljes mértékben passzív volt, ezért utasította a helyszínen intézkedő járőrpárt, hogy kezdjék meg nevezett előállítását. Amit meg is kezdtek, felszólításukra az intézkedés alá vont személy engedelmeskedett, ezért itt még fizikai kontaktusra sem kellett sort keríteni.

Az intézkedés alá vont személy folyamatosan, több alkalommal is tájékoztatva lett az eljárás menetéről.

A gépkocsi és ruházat átvizsgálásának jogalapja az ORFK vezetője által országosan elrendelt fokozott ellenőrzés volt.

Az intézkedés helyének megválasztása rutinszerű, azon a településen, ahol szolgálatot teljesít a szolgálati csoport. Az ellenőrzés helyszíne pedig a legvalószínűbb migrációs útvonal, a *-es számú főút volt.

A panaszos nem jelezte, hogy nem érzi magát biztonságban az út szélén. A helyszín egyébként sem közvetlenül a főút mellett volt, hanem a M. község V. út szélén, kb. 4 méterre a főútvonaltól. Ennek a szakasznak a forgalma kifejezetten gyér még a nappali órákban is.

Az előállítás kötelező jelleggel bírt, aminek jogalapja a 27/2010. ORFK utasítás 25. sz. bekezdés a) pontja (az alkoholszondával, az alkoholteszterrel vagy hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzés megtagadása) volt.

A rendőrkapitányság udvarán a hosszabb időzés relatív, ott kb. 15 percet töltöttek a járőrök. Ezen időben került felvételezésre a két vérdoboz, illetve ekkor a panaszos már előhozakodott azzal, hogy nem érti, mi történik vele, hogy mit mondanak neki, és tolmácsot akar. Amikor a

panaszossal az intézkedő rendőrök a rendőrkapitányságon megjelentek, akkor közölték, hogy a panaszos hozzáállása változott és már „nem érti az intézkedést”, tolmácsot kér. A TIK ügyeletvezetője ezzel kapcsolatban azt közölte, hogy a kényszerintézkedés végeztével is megfelelő a tolmács biztosítása. Ez a tény a járőr közölte a panaszossal. A tolmács helyszínre érkezése akár több órát is igénybe vehetett volna, ezzel pedig a vonatkozó ORFK utasításban foglalt rendelkezéseknek nem lehetett volna eleget tenni.

A jelentést író a létszámmal és helyszínre érkezéssel kapcsolatban előadta, hogy azért ment az orvosi ügyeletre, mert az ott lévők nem tudták biztonságosan végrehajtani a vérvételt. Ahhoz, hogy a lehető legkisebb mértékű sérülést okozzon a vérvétel, az intézkedés alá vont személy kezei, és az egész test mozdulatlanok kellett, hogy legyenek. Viszont a panaszos egyáltalán nem így viselkedett, hanem épp ellenkezőleg, fetrengett, rugdosott, pedig ekkor kezei már hátra helyzetbe voltak bilincselve és hason feküdt az orvosi ügyelet padlóján. Természetesen, ha közreműködött volna, akkor ülve is le lehetett volna venni a vért, azonban a fix testpozíció csak fekvéssel volt biztosítható. Ekkor a biztonságos vérvétel végrehajtása érdekében a bilincset el kellett távolítani, illetve testét és végtagjait le kellett fogni, a vért adó kezét pedig megfeszíteni, mert csak így lehetett stabilizálni az aktívan és szándékosan rángatózó személyt. A sikeres vérvétel után a bilincset visszahelyezték rá, mert viselkedése teljes mértékben indokoltá tette ezt. A két vérminta levétele közötti időben a panaszos valóban a padlón feküdt, így volt a legbiztonságosabb számára, ez a pozíció veszélyeztette a legkevésbé az intézkedő rendőrök és az intézkedés alá vont személy testi épségét.

A szolgálatirányító parancsnok szintén cáfolta, hogy videofelvételt készült volna akár telefonnal, akár más eszközzel.

18) N. P. r. zls. 2016. december 30-án az alábbi kiegészítő-jelentést tette.

A jelentést tevő 2016. október 11-én 18 órától látott el 12 órás szolgálatot K. K. r. tzls-sal. Mozgóellenőrzés közben 00 óra 30 perc azt az utasítást kapták, hogy vonuljanak a bátonyterenyei orvosi ügyeletre, mivel a M. községben szolgálatot ellátó egység intézkedés alá vont nem volt hajlandó alávetni magát a jogszerű rendőri intézkedésnek, passzívan ellenáll, ezért szükségessé vált vele szemben a vér-vizelet mintavétel, így indokolt a megerősítő erőként való helyszínre vonulásuk.

Az orvosi ügyeletre együtt érkeztek az előállítás végrehajtó járőrpárossal. Az általuk használt szolgálati gépjármű jobb hátsó ajtaját kinyitva többször felszólították a panaszost, hogy szálljon ki, elmondták neki az intézkedés okát, menetét, de semmire nem reagált, mozdulatlanul, maga elé nézve, némán ült továbbra is. A járőrpáros elmondta, hogy a panaszos folyékonyan beszél magyarul, mivel az intézkedés megkezdésekor még probléma mentesen kommunikált. Mivel a panaszos nem szállt ki a rendőrautóból, így egy-egy végtagjánál megfogva vitték az épülethez, ő teljesen passzív magatartást tanúsított, még testrészeit sem mozdította, nem kommunikált. Az orvosi ügyeletre ugyanilyen módon vitték be a rendőrök.

Az intézkedés során farmernadrágot és polár anyagból készült pulóvert viselt. Mivel nem beszélt, így azt sem mondta, hogy fázna.

Az orvosi ügyeleten egy székre ültették le, emelni is kellett rajta, mert egyáltalán nem mozdult. A székre ültetve magasra tartotta végig az egyik karját. A jelentést író megjegyezte, hogy hogy ilyen magatartással még soha találkozott.

A rendőrök próbáltak vele kommunikálni, ismét tájékoztatták az intézkedés okáról, további menetéről. N. P. r. tzls kérdezte tőle, miért tanúsít ilyen magatartást, mely hátráltatja a doktornő és a rendőrök teendőit is, de a panaszos nem válaszolt, továbbra is úgy ült, ahogy le lett téve a székre.

Ezt követően a mintavételt végző ügyeletes orvos is próbált vele kommunikálni, mely során a panaszos akadálytalanul, folyékonyan, akcentus nélkül elkezdett percekig beszélni, közölte, hogy tolmácsot akar, és fel fog jelenteni mindenkit. Több magyarországi és európai szervezetet is felsorolt, hogy mindezt hol fogja megtenni.

Figyelmeztették a kényszerítő eszközök alkalmazására, illetve felvilágosították, hogy ha abbahagyja a passzív magatartást, akkor nem alkalmazzák vele szemben. A panaszos ekkor ismét teljesen passzív magatartást tanúsított, ismét meg sem szólalt.

A testi kényszer, majd bilincs alkalmazásában először négyen (L. K., T. B., K. K. és a jelentést író), majd öten, a szolgálatirányító parancsnokkal kiegészülve vettek részt, mivel a panaszos a vérvétel során a passzív magatartását kiegészítette azzal, hogy karját, illetve egész testét is szándékosan erősen rángatta, hogy tőle a vér mintavételt ne lehessen elvégezni, így őt a testi épségének érdekében igen nagy erővel kellett tartani, hogy karját feleslegesen ne szúrák meg. A szűrési kísérletek közben lazítottak a fogáson, hogy ne okozzanak fájdalmat, a két mintavétel között nem volt fogás.

Az intézkedésről nem készült videofelvétel.

Az ezt követő kórházi vizsgálatokon utasításra N. P. és K. K. volt jelen.

19) T. B. r. őrmester 2016. december 31-én tett kiegészítő-jelentése az alábbiakat rögzítette.

A r. őrmester jelentése a többiek által készített jelentéssel összezseng, abban ellentmondás, illetve az előzőekhez képest új információ nem szerepel, így a Testület a jelentés ismertetésétől eltekint.

20) A rendőri szerv megküldte az intézkedés időpontjában érvényes, fokozott ellenőrzés elrendeléséről szóló, (2016. szeptember 26-án kelt és az országos rendőr-főkapitány által hozott határozatot.

Magyarország Alaptörvényének 46.§ (1) bekezdés szerint a rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.

A Rtv. 1.§ szerint a rendőrség feladata az Alaptörvényben meghatározott alapeladatok mellett a közrend, közbiztonság fenntartása, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár őrzése, az államhatár jogellenes átlépésének megelőzése, felderítése, megszakítása, hatáskörébe utalt idegenrendészeti és menekültügyi feladatok ellátása.

Ennek alapján a határozat az Rtv. 30.§-a, valamint a Szolg. Szab. 26. §-a alapján Magyarország teljes közigazgatási területére vonatkozóan 2016. október 1-jén 0 órától 2017. január 31-én 24 óráig fokozott ellenőrzést rendel el a jogsértő cselekmények elkövetésének megelőzése, felderítése, illetve megszakítása érdekében.

21) A rendőri szerv megküldte a megyei rendőr-főkapitányság intézkedési tervét az illegális migráció elleni küzdelem hatékonyságának növelésére, a határbiztonsági rendszer működtetésére vonatkozóan, valamint az ennek végrehajtására kiadott útirány leírást, amely megfelel a jelentésben leírt szolgáltatásoknak, így a Testület szintén eltekint a dokumentumok részletes ismertetésétől.

III.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a XIII. cikkben foglalt tulajdonhoz fűződő, XX. cikkben rögzített egészséghez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

a) A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv.-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. § (3) bekezdése szerint a rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha

a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy

b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Az intézkedést foganatosító járőrök jelentéseikben előadták, hogy szolgálatuk ellátása során a megyei intézkedési terv alapján kiadott útirány alapján 23 órától 23 óra 50 percig álló ellenőrzést kellett végrehajtaniuk M. község területén. A rossz látási viszonyok miatt megyei TIK engedélyével az ellenőrzést az eredeti helyszín (régi *es főút) helyett a *-es számú főút és a V. út kereszteződésében tartották meg. A panaszos által vezetett kocsit ebben a kereszteződésben vonták intézkedés alá 23 óra 36 perckor, aki S. város irányából közlekedett.

A Testület a körülmények ismeretében megállapította, hogy a rendőri intézkedéshez a fentebb említett Rtv. 44. § kellő jogalapot biztosított, hiszen egyik fél sem vitatta, hogy a panaszos gépkocsival a közúti közlekedésben vett részt.

A fenti jogszabályi hivatkozások alapján megállapítható, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedést foganatosított, az intézkedés kezdeményezése tehát a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát nem sértette.

A Testület megjegyzi, hogy az érvényben lévő fokozott ellenőrzés keretében is jogosultak voltak a rendőrök intézkedést kezdeményezni a panaszossal szemben.

2) A Testület vizsgálta a megállítási körülményeit, mivel a panaszos kifogásolta, hogy láthatósági mellény nélkül a halálútnak is nevezett, rendkívül forgalmas út szélén kellett várakoznia, miközben tőle 1,5-2 méterre száguldoztak el a gyakran teherautó méretű autók.

Ezen sérelmével kapcsolatban a Testület nyilatkozta, hogy jelezte-e a rendőröknek, hogy nem érzi magát biztonságban az intézkedés helyszíne miatt. Panasz-kiegészítésében a

panaszos leírta, hogy nem hozta ezt fel az amúgy is ellenséges légkörben, mert nem akarta feszíteni a húrt.

A panaszellemmel kapcsolatban a szolgálatirányító parancsnok előadta, hogy az intézkedés helyének megválasztása rutinszerű azon a településen, ahol szolgálatot teljesített a szolgálati csoport. Az ellenőrzés helyszíne az érvényben lévő fokozott ellenőrzésre való tekintettel a legvalószínűbb migrációs útvonal, a *-es számú főút volt. A helyszín egyébként sem közvetlenül a főút mellett volt, hanem M. község, V.út szélén, kb. 4 méterre a főútvonaltól. Ennek a szakasznak a forgalma kifejezetten gyér még a nappali órákban is.

A többi jelentés is azt tartalmazta, hogy a helyszíni intézkedés biztonságos, jól kivilágított helyen hajtották végre, a főútvonal szélétől 3-4 méterre, ahol ezen időpontban egyáltalán nem volt forgalom, illetve leírták, hogy a panaszos nem jelezte, hogy nem érzi magát biztonságban az út szélén, amit a panaszos is megerősített.

A Testület elfogadta a rendőrség által leírtakat a helyszín megválasztásával kapcsolatban és ezzel összefüggésben nem látta indokoltnak megállapítani a panaszos testi épséghez fűződő jogának sérelmét.

3) A Testület ezt követően a panaszos ruházatának és gépjárművének átvizsgálását vonta vizsgálatának körébe.

A panasz szerint a helyszínre érkező felettes utasította a kollégákat a gépjármű átvizsgálására, hátha abban bontott, szeszesisalt tartalmazó üveget találnak, valamint átvizsgálták a panaszos ruházatát is. A panaszos álláspontja szerint a gépjármű átvizsgálás nem volt szabályszerű, mert sem a panaszos, sem az utastársa nem tudott meggyőződni arról, hogyan végzik az autó belsejének átvizsgálását.

A rendőrségi iratok a fenti intézkedések jogalapjaként az intézkedés időpontjában érvényben lévő fokozott ellenőrzésre hivatkoztak. Az intézkedés napján készült elsődleges jelentés szerint az intézkedő rendőrök a szolgálatirányító parancsnok utasítására a panaszos és az utas jelenlétében - átvizsgálták az utas tulajdonában álló személygépkocsit, abban szeszesisalt, szeszesisaltos üveget, bűncselekmény elkövetésére alkalmas tárgyakat nem találtak. A kapitányságvezetői átirat arról adott számot, hogy a panaszos magatartásából (nem volt hajlandó megfűjni a szondát, arrogáns volt és passzív) arra következtettek, hogy a gépjárművezetés megkezdése előtt szeszesisalt vagy kábító hatású szert használt, ezért az Rtv. 30. § (2) bekezdése alapján jármű-és csomagátvizsgálást, illetve az Rtv. 31.§ (1) bekezdés alapján ruházatátvizsgálást hajtott végre.

Az Rtv. 30. §-ának (1) rendelkezik a fokozott ellenőrzésről, amely szerint a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

Az Rtv. 30. § (3) bekezdése értelmében a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott

területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A Szolgálati Szabályzat 26. §-ának (1) bekezdése meghatározza a fokozott ellenőrzés fogalmát: „összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

Az Rtv. 30. §-ából és a Szolgálati Szabályzat 39. §-ából világosan kitűnik, hogy a fokozott ellenőrzés szabályozásában kifejeződő jogalkotói szándék térben és időben koncentrált igazoltatási felhatalmazás megadására vonatkozik. Ez következik abból, hogy az Rtv. – valamely nyilvános hely mellett – a „közterület kijelölt részéről” beszél, a Szolgálati Szabályzat pedig kifejezetten rögzíti, hogy a fokozott ellenőrzés „koncentrált” tevékenység.

A rendelkezések nyelvtani elemzéséből az is kiderül, hogy a fokozott ellenőrzés tulajdonképpeni célja egy adott területen tartózkodó, vagy oda belépő személyek kilétének módszeres, lehetőség szerint minden egyes ott tartózkodóra, oda belépni, vagy onnan távozni kívánó személyre kiterjedő megállapítása. Ez következik a Szolgálati Szabályzat azon rendelkezéséből, hogy a fokozott ellenőrzéssel érintett területet a rendőrség „lezárja”, és az ott tartózkodókat igazoltatja. A fokozott ellenőrzéssel kapcsolatban általánosságban rögzítendő, hogy azon személyeket, akiket annak keretében igazoltatnak, nem személyes körülményeik, viselkedésük, valamely specifikus gyanúk alapján vonják intézkedés alá, hanem pusztán annál a ténynél fogva, hogy ők egy bizonyos helyen tartózkodnak. Ez egy rendkívül tág felhatalmazás, amely mentesíti az igazoltató rendőröket azon egyedi körülmények mérlegelése alól, amelyeket az Rtv. 29. §-a alapján fogantatosított igazoltatások során figyelembe kell venniük.

Éppen ezért a fokozott ellenőrzésre vonatkozó szabályozás az Rtv. 29. §-ában foglalt „általános igazoltatásnál” több garanciális elemet tartalmaz. Egyrészt az Rtv. a rendőri szerv vezetőjének utasításához köti az ilyen általános jellegű akciókat, másrészt csak a 29. §-nál szűkebb körben, részletesebben meghatározott esetekben engedélyezi a fokozott ellenőrzés elrendelését: bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása céljából, nem pedig általában bűnüldözési érdekből, illetve közrendvédelmi célból.

Ez az értelmezés és megközelítés egyeztethető össze a panaszbeadványban is hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Gillan és Quinton kontra Egyesült Királyság ügyben hozott ítéletével (ügyszám: 4158/05).

Fontos utalni a fokozott ellenőrzés konkrétan meghatározott céljaira is, amelyek a jogellenes cselekmények megelőzését, felderítését és megszakítását szolgálták.

Erre való tekintettel a Testület jogszerűnek találta a panaszos fokozott ellenőrzés keretében történő gépkocsijának és ruházatának átvizsgálását, és kimondta, hogy az intézkedésekkel nem sérült a tisztességes eljáráshoz való alapjoga.

5) A Testület az alábbiakban az alkoholszonda alkalmazását és az előállítás jogszerűségét vizsgálta.

a) Bár a panaszos megtagadta a szonda megfűjását, beadványában leírta, hogy álláspontja szerint a szonda alkalmazását semmilyen körülmény nem indokolta. A szonda megfűjásának

megtagadását azzal indokolta továbbá, hogy az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapelveinek értelmében az ártatlanságát senkinek sem kell bizonyítania, továbbá azon büntetőeljárási alapelvre való hivatkozással, hogy senki sem köteles önmagára, valamint közeli hozzátartozójára terhelő bizonyítékot szolgáltatni.

Az esettel kapcsolatban a következő jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

Az Rtv. 44.§ c) pontja szerint a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti.

A bűncselekmény, szabálysértés és szabályszegés gyanújával kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat teszi. A Testület egyúttal utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértés vagy közigazgatási bírsággal sújtandó cselekmény tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e, és fenti jogszabályi rendelkezések alapján megállapította, hogy ez a gyanú fennállt.

i) A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) kormányrendelet 32. §-a a következőképp rendelkezi. Az ellenőrzésre jogosult szerv (a továbbiakban: ellenőrző hatóság) nevében eljáró személy (a továbbiakban: ellenőrző hatósági személy) az eljárása során a vezetői engedélyt a helyszínen elveszi, ha a) a járművezető azzal gyanúsítható, hogy közúti veszélyeztetés [Btk. 234. §], közúti baleset során maradandó fogyatékosságot, halált, kettőnél több ember halálát vagy halálos tömegszerencsétlenséget okozó közúti baleset okozása [Btk. 235. § (2) bekezdés], járművezetés ittas állapotban (Btk. 236. §), illetve járművezetés bódult állapotban (Btk. 237. §) bűncselekményt követett el, b) a járművezető járművezetéstől eltiltás hatálya alatt áll, vagy a közlekedési igazgatási hatóság a vezetési jogosultságának szünetelését jogerősen elrendelte, c) gyanú van arra, hogy a vezetői engedély hamis, meghamisították vagy azzal más módon visszaéltek.

A Btk. 236. § (1) bekezdése szerint „aki ittas állapotban vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vagy közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművet vezet, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

ii) A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdése szerint, aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

A sérelmezett intézkedés idején hatályos 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. § (1) bekezdés szerint járművet az vezethet, aki a) a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltiltva nincs; b) a jármű biztonságos vezetésére képes állapotban van, továbbá c) *a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol.*

iii) Az intézkedés időpontjában hatályos, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1988. évi I. törvény (továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdése rögzíti azon közlekedési szabályok körét, amelyek megsértése esetén az előírás megsértője közigazgatási eljárás keretében bírság fizetésére kötelezhető. Eszerint - többek között - a megengedett legnagyobb sebességre („gyorshajtás”), a biztonsági öv használatára, a továbbhaladás tilalmára („tilos jelzésen történő áthaladás”), és a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára („ittas vezetés”) vonatkozó előírások megsértői. [k) pont]

A bírságolással kapcsolatos eljárás lefolytatására - a (11) bekezdésben meghatározott ellenőrzési jogosultsághoz igazodóan - a közlekedési hatóság, a rendőrség, a vámhatóság, a katasztrófavédelmi hatóság és a munkaügyi hatóság és a közterület-felügyelet (a továbbiakban együtt: eljáró hatóság) jogosult. [20. § (2) bekezdés]

Összefoglalva a fentieket megállapítható, hogy jelen esetben a bűncselekmény, szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés gyanúja is fennállt, ezért Testület úgy ítélte meg, az (alkalmazni kívánt) szondáztatással kapcsolatban nem valósult meg jogsértés, a rendőrség jogosult volt az eszköz alkalmazására.

A Testület megjegyzi, hogy a szondáztatást- a ruházat és gépjármű átvizsgáláshoz hasonlóan- a rendőrség az érvényben lévő fokozott ellenőrzés keretében is fogatosíthatta.

A panaszos teljes körű tájékoztatása érdekében a Testület hangsúlyozni kívánja, hogy a közlekedésrendészeti intézkedés során a korábbiakban leírtak alapján a rendőrség ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát, és a járművezetőjét erre rendszeresített eszközzel légzésminta adására kötelezheti. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti.

b) A Testület az alábbiakban megvizsgálta a panaszos előállítását.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A Testületnek ezzel kapcsolatban szintén azt kellett vizsgálnia, a szabálysértés valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés gyanúja fennállt-e, ugyanis ennek bizonyítása alapozhatta meg a panaszos előállítását.

Ezt a vizsgálatot a Testület az előzőekben elvégezte, így csak megerősíti, hogy a panaszossal szemben jelen esetben a bűncselekmény, szabálysértés és szabályszegés gyanúja is fennállt.

Szükséges továbbá utalni az ittaság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) – 3. 12. és 25. pontjaiban – az alkoholszonda alkalmazása kapcsán az alábbiakat írja elő. A 3. pont szerint a rendőr feladatának ellátása során ittaság ellenőrzést kizárólag a rendszeresített

a) elektromos alkoholteszterrel (a továbbiakban: alkoholteszter),

b) Spiratest alkoholkimutató indikátorcsővel (a továbbiakban: alkoholszonda) és

c) hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel (a továbbiakban: hiteles mérőeszköz) hajthat végre.

Az ORFK utasítás 25.) pont a.) alpontjában szerint "az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálathoz szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ház az intézkedés alá vont személy az alkoholszondával, alkoholtesztterrel, vagy hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja ".

Mindezekre tekintettel, mivel a panaszos megtagadta az alkohol szonda megfújását a Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő joga. Mivel az ittasság gyanúja más, enyhébb jogkorlátozással járó módon nem volt esetében ellenőrizhető, az intézkedés az arányosság Rtv. 15. §-ában foglalt követelményének is megfelelt, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

[Az Rtv. 15. § értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.]

c) Az előállítás időtartama kapcsán a Testület az alábbi megállapításra jutott.

Az igazolás szerint a panaszos előállítása 2016. október 10-én 23 óra 36 perctől és 2016. október 11-én 2 óra 34 percig tartott, amikor az asszisztens levette másodszor a vért. Ekkor a panaszossal szemben a személyes szabadság korlátozása megszűnt, majd az ügyeletes orvos beutalta a kórházba.

Az Rtv. 33. §-a szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán figyelemmel volt a korábbiakban már hivatkozott, Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményére

A hivatkozott rendelkezések alapján a panaszos előállításának közel 3 órás időtartamát a Testület az elvégzett cselekményekhez mérten nem értékelte aránytalanul hosszúnak, mivel nem haladta meg az intézkedés céljának eléréséhez szükséges időtartamot, ráadásul az intézkedés elhúzódását a panaszos magatartása is eredményezte.

6) A kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatos kifogások kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályaként az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható. (Az arányosság generális követelményét az Rtv. 15. §-a rögzíti, eszerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas

rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.)

Az Rtv. 47. §-a értelmében a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a Szolgálati Szabályzat 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. §-ának (1) bekezdése kimondja továbbá, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erőlkövést útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

a) A testi kényszer kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Fenti rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy a rendőrök jogszerűen alkalmazhattak a panaszos ellenszegülésének megtörésére testi kényszert. A Testület a döntése meghozatalakor kiemelkedő jelentőséget tulajdonított annak, hogy a beadványában maga a panaszos is elismerte, hogy az intézkedésnek ellenállt, nem hajtotta végre a rendőri felszólításokat, az intézkedésnek ellenállt.

A Testület erre tekintettel a testi kényszer alkalmazását jogszerűnek tekintette, és e körben a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez való jogának sérelmét nem állapította meg.

b) A bilincselés okaként a rendőrség az ellenszegülés megtörésére hivatkozott.

Az elsődleges jelentés szerint a kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztetés történt, bilincset 1 óra 34 és 1 óra 56 perc, valamint 1 óra 58 perc és 2 óra 30 perc között alkalmaztak, a kezek hátra bilincselésével.

A Testület a beadvány és a rendőrségi iratok áttanulmányozását követően arra a következtetésre jutott, hogy a felek által leírt történések teljesen megfeleltethetők egymásnak. Az intézkedés napján készült jelentések érdemi szöveges információt tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy a panaszost ellenállásának (elernyesztés, megfeszülés, rángatózás, kapálózás) abbahagyására testi kényszerrel nem volt készíthető, a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése nem volt megtörhető más módon. Erre enged következtetni az is, hogy valamennyi jelentés megemlíti, hogy amikor a panaszos jelezte, hogy a kényszerítő eszközök használata fájdalmat okoznak neki, a rendőrök enyhítettek szorításukon, azonban a panaszos újból azonnal rángatózni kellett, ezért volt szükség öt rendőr közreműködésére. A jelentések azt is tartalmazzák, hogy a panaszos láthatóan ittas volt, agresszíven viselkedett, nem vette tudomásul az intézkedést, nem működött együtt.

A Testület a fentiek szerint e körben is a rendőrségi előadást vette alapul és elfogadta, hogy a panaszos ellenszegülő magatartása más eszközzel nem volt megtörhető, ezért álláspontja szerint a bilincselés kapcsán a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült.

7) A Testület ezt követően a rendőrök bánásmódját vizsgálta meg.

A panaszos beadványában előadta, hogy a rendőrök szándékosan fájdalmat okoztak neki, a földön fektették és intézkedésükről az egyikük felvételt is készített a mobiltelefonjával.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv.

IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangneme.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Szükséges még utalni az Rtv. 16.§ (4) bekezdésére is, amely kimondja, hogy a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

A rendőrségi iratok következetesen cáfolták, hogy szándékosan okoztak volna fájdalmat a kényszerítő eszköz alkalmazásakor, és előadták, hogy amikor enyhítettek a szorításon, a panaszos azonnal ellenállásba kezdett. A földön fektetéssel kapcsolatban pedig azt rögzítették, hogy arra szükség volt az intézkedés biztonságos végrehajtása érdekében. Cáfolták továbbá, hogy az intézkedésről fénykép-vagy videofelvételt készítettek volna.

Jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök iratokban foglalt előadása oly mértékben vannak ellentmondásban a bánásmódra vonatkozóan, hogy az további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában nem volt feloldható.

8) Végezetül a Testület megvizsgálta az intézkedéssel kapcsolatos további panaszelemeket.

a) A panaszos sérelmezte az intézkedés hosszát.

Ezzel összefüggésben előadta legalább egy órán át várakoztak a rendőrkapitányság udvarán, miközben elvileg csak a vérvételhez szükséges tárolóedényekért mentek oda.

A szolgálatirányító parancsnok jelentésében előadta, hogy a rendőrkapitányság udvarán a hosszabb időzés relatív, ott kb. 15 percet töltöttek a járőrök. Ezen időben került felvételezésre a két vérdoboz, illetve ekkor a panaszos már előhozakodott azzal, hogy nem érti, mi történik vele, hogy mit mondanak neki, és tolmácsot akar. Amikor a panaszossal az intézkedő rendőrök a rendőrkapitányságon megjelentek, akkor közölték, hogy a panaszos hozzáállása változott és „már nem érti az intézkedést”, tolmácsot kér. A TIK ügyeletvezetője ezzel kapcsolatban azt közölte, hogy a kényszerintézkedés végeztével is megfelelő a tolmács biztosítása.

A Testület úgy ítéli meg, hogy a panaszos magatartása is hozzájárult az intézkedés elhúzódsához, ezért nem látta indokoltnak jogsérelem megállapítását ezzel összefüggésben.

b) A panaszos előadta, hogy az intézkedés alatt fázott.

A Testület újfent hivatkozik az Rtv. 2. § (1) bekezdésére, továbbá az Rtv. 18. (2) bekezdésére, amely a következőket rögzíti

„A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”

Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.

K. K. r. tzls. jelentésében leírta továbbá, hogy emlékezete szerint a panaszos farmernadrágot, felül pólót, pulóvert és katonai zöld színű, polár kabátot viselt. Jelenlétében nem jelezte, hogy fázna.

A Testület tájékoztató levelében szintén nyilatkoztatta a panaszost arra vonatkozóan, hogy jelezte-e, hogy fázik, amire a panasz-kiegészítésben a panaszos ezzel kapcsolatban előadta, hogy csak a beadványban leírt kommunikáció zajlott a rendőrökkel, eleve feszültséggel teli és ellenséges volt a légkör, úgy érezte, hogy „nyavalygásával” további inzultusnak tenné ki magát.

Arra való tekintettel, hogy a felek állításai megegyeznek abban, hogy a panaszos nem jelezte a rendőröknek, hogy fázna, **ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos testi egészségéhez fűződő jogának sérelme nem megállapítható.**

c) A panaszos sérelmezte, hogy elvették tőle a mobiltelefonját.

Ezzel kapcsolatban a kapitányságvezetői átirat előadta, hogy azért került elvételre a telefon, mert a panaszos nem működött együtt, és tartani lehetett attól, hogy a vele szemben esetlegesen alkalmazott kényszerítő eszköz használat során a telefon kiesik és megsérül, ezért a vagyonmegóvás érdekében azt elvették tőle. Az elsődleges jelentés rögzítette, hogy a panaszos telefonja törött állapotban volt az elvételkor. A kórházban 3 óra 45 perckor a panaszostól elvett tárgyakat (slusszkulcs és telefon) átadták utasának, Gy. B.-nek.

Az Rtv. 17.§ (1) bekezdése az alábbiakat rögzíti.

„A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

Fentiek alapján a rendőrség érvelését a Testület elfogadta és megállapította, hogy a telefon elvételével jogszerűen korlátozták a panaszos tulajdonjoghoz fűződő jogát.

IV.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag